

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2014. október 9.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Verseny — Állami támogatások — Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése — Az »állami támogatás« fogalma — Az ingatlanokra kivetett ingatlanadó — Adómentesség”

A C-522/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado Contencioso-Administrativo nº 1 de Ferrol (Spanyolország) a Bírósághoz 2013. október 1-jén érkezett, 2013. április 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Ministerio de Defensa**,

a **Navantia SA**

és

a **Concello de Ferrol** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, A. Arabadjiev (előadó) és J. L. da Cruz Vilaça bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Concello de Ferrol képviseletében M. Villalba López jogi képviselő és D. Vidal Lorenzo abogado,
- a spanyol kormány képviseletében L. Banciella Rodríguez-Miñón, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében É. Gippini Fournier és B. Stromsky, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: spanyol.

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészt a Ministerio de Defensa (a spanyol védelmi minisztérium) és a Navantia SA (a továbbiakban: Navantia), másrészt pedig a Concello de Ferrol (a ferroli önkormányzat) között a Navantia társaság rendelkezésére bocsátott földterületre vonatkozó ingatlanadó alóli mentesség tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A helyi pénzügyek szabályozásáról szóló törvény egységes szerkezetbe foglalt szövegének elfogadásáról szóló, 2004. március 5-i 2/2004 királyi törvényerejű rendeletnek (Real Decreto Legislativo 2/2004, por el que se aprobó el texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales) (BOE 59. sz., 2004. március 9., 10284. o.) az alapeljárásban alkalmazandó változata (a továbbiakban: 2004. évi törvény) az ingatlanadót „az ingatlanok értékére a jelen törvényben meghatározott végrehajtási szabályok szerint kivetett, dologi jellegű közvetlen adóként” határozza meg.

- 4 A 2004. évi törvény 61. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Az adókötelezettséget keletkeztető tényállást a külterületi vagy belterületi ingatlanok és a különleges jellemzőkkel rendelkező ingatlanok feletti alábbi jogok gyakorlása képezi:

- a) magukra az ingatlanokra vagy az ingatlanok rendeltetése szerinti közszolgáltatásokra vonatkozó közigazgatási koncesszió;
- b) építettség-ingatlan-tulajdonosi jog;
- c) ingatlan hasznélvezeti jog;
- d) tulajdonjog”.

- 5 Az említett törvény „Mentességek” című 62. cikke (1) bekezdésének a) pontja így rendelkezik:

„Az alábbi ingatlanok mentesek az adó alól:

- a) Az állam, autonóm közösség vagy helyi önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok, amelyek rendeltetése közvetlenül az állampolgárok biztonságához, illetve oktatási és büntetés-végrehajtási szolgáltatásokhoz kapcsolódik, valamint azon állami tulajdonú ingatlanok, amelyek rendeltetése honvédelmi célt valósít meg.”

- 6 A 2004. évi törvény 63. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) Adóalanyi minőségben adókötelezettség alá tartoznak azok a természetes és jogi személyek [...], amelyek az egyes esetekben ezen adó megfizetésére irányuló kötelezettséget keletkeztető jog jogosultjai.

[...]

(2) Az előző bekezdésben foglalt rendelkezések az adóalanyt megillető azon lehetőség sérelme nélkül alkalmazandók, hogy az általa viselt adóterhet az általános szabályok szerint áthárítsa.

A közigazgatási szervek, valamint az előző bekezdés hatálya alá tartozó jogalanyok vagy szervezetek átháríthatják a megfizetendő adó összegének az adóalanyi minőséggel nem rendelkező azon személyekre alkalmazandó részét, amelyek díjazás ellenében használják az e közigazgatási szervek, jogalanyok vagy szervezetek köztulajdonában vagy magántulajdonában lévő vagyontárgyakat. E személyek kötelesek átvállalni az áthárítást. Ennek érdekében az áthárított összeget a telekkönyvi érték azon része alapján kell meghatározni, amely a használt területnek és az egyes bérlőkhöz vagy a használati jog jogosultjaihoz közvetlenül kapcsolódó építménynek felel meg.”

Az alapeljárás tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 7 A Navantia teljes egészében a spanyol állam tulajdonában lévő vállalkozás. A Navantia tevékenységét hadihajók építése és karbantartása képezi a spanyol állam és más külföldi, az Európai Unión belüli vagy kívüli államok számára, továbbá különböző termékekre vonatkozó gyártási, javítási és karbantartási tevékenységeket is végez a magánszektorban, alapvetően a hajózás és az energetika területén.
- 8 A Navantia olyan hajógyárral rendelkezik, amely a Concello de Ferrol területén található, és amelynek alapterülete 932 348 m². A 2001. szeptember 6-án kötött megállapodás értelmében a spanyol állam azt a földterületet, amelynek ő a tulajdonosa, és amely e hajógyár alapterületének felel meg, használati jog átengedése formájában évente egy euró összegért bocsátotta a Navantia rendelkezésére (a továbbiakban: 2001. évi megállapodás).
- 9 Az e földterületre vonatkozó ingatlanadót, amelynek összege a 2010. év tekintetében 590 308,77 euró, a Concello de Ferrol a 2008. évet megelőző adóéveket illetően beszedte.
- 10 Tekintettel arra, hogy az említett földterületnek a spanyol állam a tulajdonosa, valamint arra, hogy a Navantia részére csak a használati jogot engedte át, az ingatlanadó alanya a 2004. évi törvény 61. cikke (1) bekezdésének d) pontja alapján a spanyol állam. A 2001. évi megállapodás értelmében a spanyol állam ezen adó összegét áthárítja a Navantiára, oly módon, hogy az adóterhet végső soron a Navantiának kell viselnie.
- 11 A 2008-as és azt követő adóéveket illetően a spanyol állam és a Navantia a 2004. évi törvény 62. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján azt kérte a Concello de Ferroltól, hogy biztosítson adómentességet az azon földterület után fizetendő ingatlanadó alól, amelyen a hajógyár található, e kérelmet azonban a Concello de Ferrol elutasította. Ezt az elutasítást a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságok előtt vitatták, az alapeljárás tárgyát pedig e jogvita képezi.
- 12 A Tribunal Superior de Justicia de Galicia (a galíciai legfelsőbb bíróság) 2012. október 22-i ítéletében hatályon kívül helyezte a Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferrol korábbi, 2011. november 25-én kelt azon ítéletét, amelyben ez utóbbi bíróság elutasította a hozzá benyújtott keresetet, amennyiben a Tribunal Superior de Justicia de Galicia megállapította, hogy a kért adómentességet meg kell adni. Az ügyet tehát visszautalta a kérdést előterjesztő bíróság elé.
- 13 A Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferrol megítélése szerint a kért adómentesség biztosítása azzal járhat, hogy a Navantia részére az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésével ellentétes állami támogatást nyújtanak, mivel e mentességet állami forrásból biztosítják az államhoz tartozó valamely vállalkozásnak, továbbá e mentesség torzíthatja a versenyt, vagy azzal fenyegethet.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis úgy ítéli meg, hogy a Navantia a kért mentesség végső kedvezményezettjeként szelektív előnyhöz jutna, mivel az általa rendes körülmények között viselt – és a hajógyártás területén a magán versenytársai által szintén viselt – adóteher a Concello de Ferrol

bevételkiesése révén csökkenne. Tekintettel arra, hogy a Navantia versenyhelyzete a katonai és polgári tevékenységeivel érintett piacokon ily módon megerősödne, egyrészt a verseny potenciálisan torzulna, másrészt pedig ez érintené a tagállamok közötti kereskedelmet.

- 15 E körülmények között a Juzgado Contencioso-Administrativo n° 1 de Ferrol úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e az [EUMSZ 107. cikkkel] a [Navantia] számára biztosított ingatlanadó-mentesség, illetve összeegyeztethető-e az EUMSZ 107. cikkkel az, hogy egy tagállam [a Spanyol Királyság] adómentességet biztosít a tulajdonában lévő olyan földterületre vonatkozóan [...], amelyet egy teljes egészében állami tulajdonban lévő tőkével rendelkező magánvállalkozás rendelkezésére bocsátott [...], és amelyen ez utóbbi olyan árukat értékesít és olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyek a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képezhetik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 16 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében tiltott állami támogatásnak minősül az állam tulajdonában lévő, és olyan vállalkozás rendelkezésére bocsátott földterületre vonatkozó ingatlanadó alóli mentesség, amely vállalkozás tőkéje teljes egészében az állam tulajdonában van, és amely e földterületen olyan termékeket állít elő és olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyek a versenynek kitett piacokon a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képezhetik.
- 17 Mindjárt az elején meg kell állapítani, hogy a Bíróságnak nem abban a kérdésben kell döntenie, hogy összeegyeztethető-e az EUMSZ 107. cikkkel, ha valamely tagállam egy földterületet jelképes áron bocsát valamely vállalkozás rendelkezésére.
- 18 Az előterjesztett kérdést illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerint, ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 19 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „támogatásnak” történő minősítés megköveteli, hogy az említett rendelkezésben szereplő valamennyi feltétel teljesüljön (Bizottság kontra Deutsche Post ítélet, C-399/08 P, EU:C:2010:481, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 20 Így ahhoz, hogy valamely nemzeti intézkedést az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak lehessen minősíteni, először is állami beavatkozásról vagy állami forrásból történő beavatkozásról kell, hogy szó legyen, másodszor ennek a beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, harmadszor a kedvezményezettjét szelektív előnyben kell részesítenie, negyedszer torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (Bizottság kontra Deutsche Post ítélet, EU:C:2010:481, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 21 E feltételek közül először is a harmadikat kell megvizsgálni, amely szerint a szóban forgó intézkedést a kedvezményezett részére történő előnyjuttatásként kell elemezni. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság szintén állandó ítélkezési gyakorlata szerint formájától függetlenül támogatásnak minősül az a beavatkozás, amely közvetlenül vagy közvetve alkalmas vállalkozások előnyben részesítésére, illetve amely olyan gazdasági előnynek tekinthető, amelyet a kedvezményezett vállalkozás az általános piaci feltételek között nem érhetett volna el (Bizottság kontra Deutsche Post ítélet, EU:C:2010:481, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 22 Így támogatásoknak kell tekinteni többek között azokat a beavatkozásokat, amelyek különböző formában enyhítik a vállalkozás költségvetésének általános terheit, és amelyek ezáltal, anélkül hogy a szó szoros értelmében szubvenciók lennének, azokkal azonos természetűek és hatásúak (Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai és Bizottság kontra Franciaország és társai ítélet, C-399/10 P és C-401/10 P, EU:C:2013:175, 101. pont).
- 23 A fentiekből következően az az intézkedés, amellyel a hatóságok olyan előnyös adójogi bánásmódot biztosítanak egyes vállalkozásoknak, amely ugyan nem jár együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezetteket, mint a többi adóalanyt, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül. A valamennyi gazdasági szereplőre megkülönböztetés nélkül alkalmazandó, általános intézkedésből eredő adóelőnyök azonban nem minősülnek az EUMSZ 107. cikk értelmében vett állami támogatásnak (P-ítélet, C-6/12, EU:C:2013:525, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 24 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratból kitűnik egyrészt, hogy a Navantia köteles megtéríteni a spanyol államnak azt az ingatlanadót, amelyet a 2004. évi törvény 60. és 61. cikke alapján azon földterület után kell a Concello de Ferrol részére fizetni, amelyet a Navantia rendelkezésére bocsátottak, és amelyre az a hajógyárát telepítette, másrészt pedig, hogy az ugyanezen törvény 62. cikkében biztosított vitatott adómentesség azzal a hatással jár, hogy ezt az adót sem a spanyol állam nem fizeti meg a Concello de Ferrol részére, ennek következtében pedig a Navantia sem a spanyol állam részére.
- 25 Ezenkívül nem vitatott, hogy a 2004. évi törvény 61. cikkének (1) bekezdése értelmében minden olyan vállalkozás, amely magán- vagy köztulajdonban lévő földterületen működik, és megfelel az e rendelkezésben meghatározott feltételek valamelyikének, köteles megfizetni az ingatlanadót. E tekintetben a Concello de Ferrol azt állítja, hogy e feltételek valamelyikének majdnem minden vállalkozás megfelel, és csak a használati jog átengedésének a 2001. évi megállapodásban kialakított különleges mechanizmusa teszi lehetővé a Navantia számára, hogy ne minősüljön adóalanynak.
- 26 Másfelől – mint azt a Concello de Ferrol kifejti – az említett törvény 63. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az alapeljáráshoz hasonló olyan atipikus esetekben, amelyekben a földterület használatához nem kapcsolódik az ingatlanadó-fizetési kötelezettséget keletkeztető tényállásnak minősülő jogok valamelyike, a spanyol államnak jogszabályi kötelezettsége, hogy ezt az adót áthárítsa a földterület használatjára, a 2001. évi megállapodás pedig e jogszabályi kötelezettségnek tesz eleget.
- 27 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az ingatlanadó olyan adónak minősül, amelyet a Navantia rendes körülmények között köteles megfizetni, az őt megillető mentesség pedig azzal a hatással jár, hogy közvetlenül enyhíti a Navantiával azonos helyzetben lévő vállalkozás költségvetésére rendes körülmények között háruló terheket, anélkül hogy bármilyen egyéb beavatkozásra szükség lenne. Következésképpen úgy tűnik, hogy az ilyen adómentesség gazdasági előnyt biztosít a Navantiának.
- 28 Amennyiben a spanyol kormány azt állítja, hogy a 2004. évi törvény 62. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében az e rendelkezés szerinti mentességet nem a Navantiához hasonló vállalkozások érdekében vezették be, hanem kizárólag a spanyol állam mint ingatlanadó-alany javát szolgálták vele, az így elérni kívánt célok pedig honvédelmi megfontolások körébe tartoznak, emlékeztetni kell arra, hogy a valamely támogatási intézkedés alapjául szolgáló indokok önmagukban nem elegendők ahhoz, hogy az ilyen intézkedés eleve mentesülhessen az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „támogatásnak” minősítés alól, mivel e rendelkezés nem azok oka vagy célja szerint különbözteti meg az állami beavatkozásokat, hanem az általuk gyakorolt hatások alapján határozza meg őket (Comitato „Venezia vuole vivere” és társai kontra Bizottság ítélet, C-71/09 P, C-73/09 P és C-76/09 P, EU:C:2011:368, 94. pont; Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 29 Márpedig a jelen ügyben – mint az a jelen ítélet 24–26. pontjából következik – úgy tűnik, hogy a 2004. évi törvény 62. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 63. cikkének (2) bekezdése értelmében, valamint a 2001. évi megállapodás alapján az ingatlanadó alóli mentesség azzal a hatással jár, hogy közvetlenül – anélkül, hogy bármilyen egyéb beavatkozásra szükség lenne – enyhíti azokat a terheket, amelyek ilyen mentesség hiányában a Navantia költségvetésére hárulnának.
- 30 Amennyiben a spanyol kormány azt állítja, hogy az ilyen mentességet a Navantia által közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében nyújtott szolgáltatások ellenértékével egyenértékű ellentételezésnek kell tekinteni, vagyis ez az intézkedés nem biztosít előnyt e vállalkozásnak, meg kell állapítani, hogy az egyrészt e mentesség, másrészt pedig a Navantia által nyújtott esetleges közérdekű szolgáltatások közötti összefüggés fennállása a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratból semmilyen módon nem tűnik ki.
- 31 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy a kért ingatlanadó-mentesség gazdasági előnyt biztosít a Navantiának.
- 32 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk tiltja a „bizonyos vállalkozások[at] vagy bizonyos áruk termelésé[t] előnyben részesít[ő]”, vagyis szelektív támogatásokat (P-ítélet, EU:C:2013:525, 17. pont).
- 33 Így jöllehet az az intézkedés, amellyel a hatóságok olyan előnyös adójogi bánásmódot biztosítanak egyes vállalkozásoknak, amely ugyan nem jár együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezetteket, mint a többi adóalanyt, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, ez nem vonatkozik a valamennyi gazdasági szereplőre megkülönböztetés nélkül alkalmazandó, általános intézkedésből eredő előnyökre, amelyek nem minősülnek az ugyanezen rendelkezés értelmében vett állami támogatásnak (P-ítélet, EU:C:2013:525, 18. pont).
- 34 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése alkalmazásában azt kell eldönteni, hogy adott jogi szabályozás keretén belül valamely nemzeti intézkedés alkalmas-e arra, hogy „bizonyos vállalkozások[at] vagy bizonyos áruk termelésé[t]” előnyben részesítsen olyan vállalkozásokkal és áruk termelésével szemben, amelyek az említett szabályozás céljára tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben vannak (Portugália kontra Bizottság ítélet, C-88/03, EU:C:2006:511, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Következésképpen valamely nemzeti adóintézkedés „szelektívnek” minősítéséhez először is előzőleg meg kell határozni és meg kell vizsgálni az érintett tagállamban hatályban lévő közös vagy „általános” adórendszert. Ehhez a közös vagy „általános” adórendszerhez képest kell ezután értékelni és megállapítani, hogy a szóban forgó adóintézkedéssel biztosított előny esetleg szelektív jellegű-e, ehhez pedig azt kell bizonyítani, hogy ez az intézkedés eltér az említett közös rendszertől, amennyiben különbséget tesz az e tagállam adórendszere által kitűzött célra tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévő gazdasági szereplők között (Paint Graphos és társai ítélet, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 49. pont).
- 36 A tekintetben a Bíróság rendelkezésére álló adatokból egyrészt kitűnik, hogy a 2004. évi törvény 60–63. cikke értelmében a földterület birtoklásának vagy használatának valamennyi esete főszabály szerint ingatlanadó-fizetési kötelezettséget keletkeztet. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy ezt az adórendszert kell összehasonlítási alapként szolgáló jogrendszerként figyelembe venni a szóban forgó mentességi intézkedés esetleges szelektív jellegének értékeléséhez.
- 37 Másrészt már megállapítást nyert, hogy az előző pontban említett általános szabálytól eltérően annak a földterületnek a használata, amelyen a Navantia hajógyára található, a vitatott mentesség alapján és a 2001. évi megállapodás értelmében – amennyiben ez utóbbi e földterületnek egyedül a használati jogát engedi át e vállalkozásnak – mentes az ingatlanadó alól.

- 38 Ezért el kell dönteni, hogy az alapeljárásban vizsgálthoz hasonló adómentesség előnyben részesítheti-e a Navantiát a spanyol ingatlanadó-rendszer által kitűzött célra – vagyis a földterület birtoklásának vagy használatának adóztatására – tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévő más vállalkozásokhoz képest.
- 39 E tekintetben az ügyiratból kitűnik, hogy az állam „honvédelmi célra rendelt” ingatlanainak a 2004. évi törvény 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt mentesítése a Navantiához hasonló vállalkozás összes tevékenységére alkalmazható, anélkül hogy különbséget kellene tenni aszerint, hogy e tevékenységek katonai vagy polgári jellegűek, aminek ellenőrzése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 40 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a földterület birtoklásának vagy használatának adóztatásával kapcsolatos célra tekintettel nem csupán azok a vállalkozások vannak a Navantiához hasonló ténybeli és jogi helyzetben, amelyek részben honvédelmi célokra birtokolnak vagy használnak földterületeket, hanem azok is, amelyek a földterületeket kizárólag polgári célokra birtokolják vagy használják.
- 41 Ezért nyilvánvaló, hogy a vállalkozások utóbbi csoportjához képest a Navantia a polgári jellegű tevékenységeit illetően olyan adóelőnyben részesül, amelyre a hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévő más társaságok nem tarthatnak igényt. Következésképpen meg kell állapítani, hogy a vizsgált adóelőny *a priori* szelektív jellegűnek mutatkozik.
- 42 Ugyanakkor állandó ítélkezési gyakorlat, hogy az állami támogatás fogalma nem vonatkozik olyan állami intézkedésekre, amelyek különbséget tesznek a vállalkozások között, és következésképpen *a priori* szelektív jellegűek, amennyiben ez a megkülönböztetés a vonatkozó adórendszer természetéből vagy belső felépítéséből ered, amit az érintett tagállamnak kell bizonyítania (Portugália kontra Bizottság ítélet, EU:C:2006:511, 52. és 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 43 Az általános adórendszer alkalmazása alóli kivételt előíró intézkedést ugyanis akkor lehet igazolni az adórendszer természetével és általános felépítésével, ha az érintett tagállam bizonyítani tudja, hogy ez az intézkedés az adórendszere alapelveinek vagy vezérlő elveinek közvetlen következménye. E tekintetben különbséget kell tenni egyrészt az adott adórendszer – azon kívülálló – céljai, másrészt a magában az adórendszerben rejlő mechanizmusok között, amelyek szükségesek a fenti célok eléréséhez (Portugália kontra Bizottság ítélet, EU:C:2006:511, 81. pont).
- 44 A jelen esetben a Bíróság elé terjesztett adatokból nem következik, hogy a spanyol kormány bármi olyan érvet felhozott volna, amely bizonyíthatná, hogy a kért adómentesség e tagállam adórendszere alapelveinek vagy vezérlő elveinek közvetlen következménye, vagy hogy a kért mentesség szükséges lenne ezen adórendszer működéséhez és hatékonyságához. Ezenkívül, mint azt az Európai Bizottság megjegyezte, nem tűnik úgy, hogy az állam honvédelmi célra rendelt ingatlanjainak mentesítése közvetlen kapcsolatban lenne magának az ingatlanadónak a céljaival. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita valamennyi releváns körülménye alapján esetleg fennáll-e valamilyen igazolás.
- 45 Az eddigi megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a jelen esetben teljesülhet az arra vonatkozó harmadik feltétel, hogy a kért mentességi intézkedés kedvezményezettje javára gazdasági előnynek kell fennállnia.
- 46 Másodszor, az állami beavatkozásra vagy állami forrásból történő beavatkozásra vonatkozó első feltételt illetően emlékeztetni kell arra, hogy csak a közvetlenül vagy közvetve állami forrásokból nyújtott, illetve az állam számára további terhet jelentő előnyöket lehet az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatásoknak tekinteni. E rendelkezésnek magának a szövegéből, valamint az EUMSZ 108. cikkben megállapított eljárási szabályokból következik ugyanis, hogy az állami forrásokon

kívüli egyéb eszközök révén nyújtott előnyök nem tartoznak a szóban forgó rendelkezések hatálya alá (Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai, és Bizottság kontra Franciaország és társai ítélet, EU:C:2013:175, 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 47 Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy kellően közvetlen kapcsolat áll-e fenn egyrészt a kedvezményezettnek nyújtott előny, másrészt pedig az állami költségvetés csökkenése, sőt az e költségvetésre háruló terhek kellőképpen konkrét gazdasági kockázata között (lásd ebben az értelemben: Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai, és Bizottság kontra Franciaország és társai ítélet, EU:C:2013:175, 109. pont).
- 48 E tekintetben egyrészt nem vitatott, hogy a kért adómentességet a spanyol állam vezette be, vagyis e mentesség a spanyol állam beavatkozásának minősül. Másrészt az sem vitás, hogy a Navantia költségvetésére rendes körülmények között háruló teher e mentességből eredő enyhítésének folyamánként a Concello de Ferrol költségvetése csökken.
- 49 E feltételek mellett az állam által a saját forrásaiból történő beavatkozásra vonatkozó feltételt teljesítettnek kell tekinteni, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 50 E megállapítást nem vonja kétségbe a spanyol kormány azon érvelése, amelyben a Streekgewest-ítéletre (C-174/02, EU:C:2005:10), valamint a Distribution Casino France és társai ítéletre (C-266/04–C-270/04, C-276/04 és C-321/04–C-325/04, EU:C:2005:657) hivatkozik. Ez az ítélkezési gyakorlat ugyanis az alapeljárást illetően nem releváns, mivel az alapeljárásban vizsgálttól eltérő olyan esetre vonatkozik, amelyben az adó egy támogatási intézkedés szerves részét képezi, vagyis maga is támogatásnak minősül. Ezzel szemben az alapeljárásban nem azt állítják, hogy maga az ingatlanadó támogatási intézkedésnek minősülne, hanem csupán azt, hogy az ezen adó alóli mentesség a jelen esetben azt eredményezi, hogy a Navantiának támogatást nyújtanak.
- 51 Harmadszor, az alapeljárásban vizsgálthoz hasonló adómentesség által a tagállamok közötti kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatással kapcsolatos második és negyedik feltételt illetően emlékeztetni kell arra, hogy ahhoz, hogy valamely nemzeti intézkedést állami támogatásnak lehessen minősíteni, nem azt kell megállapítani, hogy a támogatásnak tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, és hogy a verseny ténylegesen torzult, hanem csak azt kell megvizsgálni, hogy e támogatás képes-e hatást gyakorolni a kereskedelemre, és torzítani a versenyt (Libert és társai ítélet, C-197/11 és C-203/11, EU:C:2013:288, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 Különösen, ha a tagállam által nyújtott támogatás valamely vállalkozás helyzetét megerősíti a Közösségen belüli kereskedelemben versenytárs más vállalkozásokkal szemben, a támogatást olyannak kell tekinteni, mint amely érinti e kereskedelmet (Libert és társai ítélet, EU:C:2013:288, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 A jelen esetben nem vitatott, hogy a hajógyártás ágazata a versenynek kitett és a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képező piac, amelyen tehát a Navantia versenyhelyzetben van más vállalkozásokkal. Ezenkívül – mint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – e vállalkozásnak nem csupán a polgári tevékenységeit illetően ez a helyzet, hanem a katonai ágazatban végzett tevékenységeit illetően is.
- 54 E feltételek mellett a kért adómentesség érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet és torzíthatja a versenyt, aminek eldöntése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 55 Ebből következik, hogy a jelen ítélet 19. pontjában említett feltételek a jelen esetben teljesülhetnek. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy – az előtte folyamatban lévő jogvita valamennyi releváns körülményét figyelembe véve és a Bíróság által nyújtott értelmezési támpontokra tekintettel mérlegelve – az említett adómentességet az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak kell-e minősíteni.

- 56 Az eddigi megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében tiltott állami támogatásnak minősülhet az állam tulajdonában lévő és olyan vállalkozás rendelkezésére bocsátott földterületre vonatkozó ingatlanadó alóli mentesség, amely vállalkozás tőkéje teljes egészében az állam tulajdonában van, és amely e földterületen olyan termékeket állít elő és olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyek a versenynek kitett piacokon a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képezhetik. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy – az előtte folyamatban lévő jogvita valamennyi releváns körülményét figyelembe véve és a Bíróság által nyújtott értelmezési támpontokra tekintettel mérlegelve – az ilyen mentességet az ugyanezen rendelkezés értelmében vett állami támogatásnak kell-e minősíteni.

A költségekről

- 57 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében tiltott állami támogatásnak minősülhet az állam tulajdonában lévő és olyan vállalkozás rendelkezésére bocsátott földterületre vonatkozó ingatlanadó alóli mentesség, amely vállalkozás tőkéje teljes egészében az állam tulajdonában van, és amely e földterületen olyan termékeket állít elő és olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyek a versenynek kitett piacokon a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képezhetik. Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy – az előtte folyamatban lévő jogvita valamennyi releváns körülményét figyelembe véve és az Európai Unió Bírósága által nyújtott értelmezési támpontokra tekintettel mérlegelve – az ilyen mentességet az ugyanezen rendelkezés értelmében vett állami támogatásnak kell-e minősíteni.

Aláírások